

WebQuest

Pokročilá úroveň

Potravinové kilometry

NÁZEV WEBQUESTU:

Potravinové kilometry

ÚROVEŇ WEBQUESTU

Pokročilá úroveň

ÚVOD

Co je to vlastně WebQuest? WebQuest je výzkumná aktivita, díky které se můžeš naučit nové zajímavé věci a znalosti. Na začátku každého WebQuestu dostaneš nějaké úkoly a tyto úkoly se pokusíš splnit jako opravdový vědec. Budeš pátrat na internetu, kde postupně najdeš všechny informace, které ti tvé vědecké úkoly pomohou splnit. V každém WebQuestu tě čekají jiné úkoly a jiné téma.

Tento WebQuest se jmenuje "Potravinové kilometry". Věděl jsi, že za roky 2019/2020 v obchodech vzniklo víc než 11 000 tun potravinových přebytků? Nebo že společnost Tesco v ČR začala měřit svůj potravinový odpad a od roku 2016 ho snížila o 66 %? Organizace spojených národů pro výživu a zemědělství odhaduje, že přibližně třetina všech vyprodukovaných potravin na světě se nespotřebuje a vyhodí, přitom jsou státy, ve kterých lidé trpí hladu.

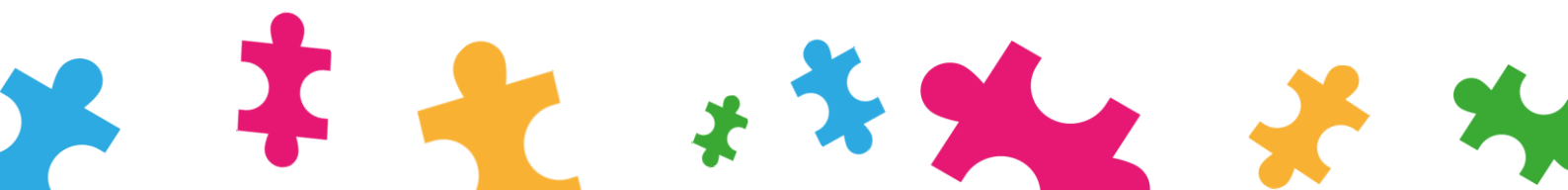
Tvým prvním úkolem v tomto WebQuestu bude zjistit, co znamená pojem „Potravinové kilometry“, které potraviny se v domácnostech nejvíce vyhazují a v jakém období.

Tvým druhým úkolem bude popsat cestu, kterou musí jídlo urazit, než se dostane k nám na talíř.

Tvým třetím úkolem bude zjistit, jaký dopad na životní prostředí mají potravinové řetězce.

Čtvrtým úkolem bude zjistit, jak chytře nakupovat.

Posledním úkolem bude vypátrat, jak zabránit plýtvání jídlem.

ÚKOLY

Tento WebQuest z tebe udělá odborníka na potravinové kilometry. Budeš umět tento pojem vysvětlit, diskutovat na toto téma a budeš umět také povykládat krátký příběh. Příběh o tom, co to jsou potravinové kilometry, jakou cestu musí jídlo urazit, než se dostane ke spotřebiteli, jaký dopad na životní prostředí mají potravinové řetězce, jak chytře nakupovat, a jak zabránit plýtvání jídlem. Tento příběh si postupně připravuj při plnění následujících úkolů. Dělej si krátké poznámky, podle kterých tento příběh na konci WebQuestu povyprávíš.

ÚKOL 1.

Tvým prvním úkolem v tomto WebQuestu bude zjistit, co znamená pojem „Potravinové kilometry“, a které potraviny v domácnostech se nejvíce vyhazují a v jakém období.

ÚKOL 2.

Tvým druhým úkolem bude popsat cestu, kterou musí jídlo urazit, než se dostane k nám na talíř.

ÚKOL 3.

Tvým třetím úkolem bude zjistit, jaký dopad na životní prostředí mají potravinové řetězce.

ÚKOL 4.

Čtvrtým úkolem bude zjistit, jak chytře nakupovat.

ÚKOL 5.

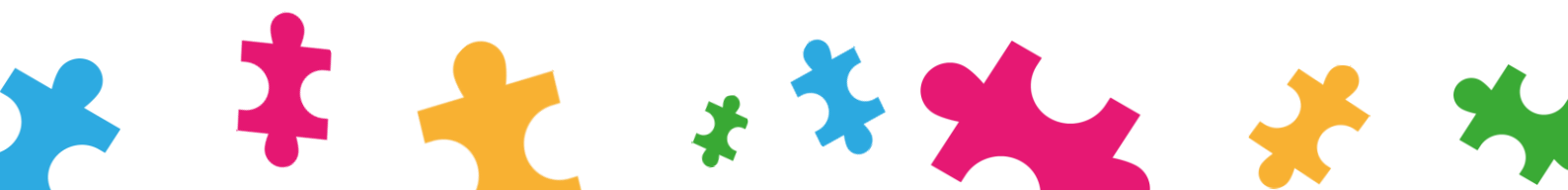
Posledním úkolem bude vypátrat, jak zabránit plýtvání jídlem.

PROCES

ÚKOL 1.

Tvým prvním úkolem v tomto WebQuestu bude zjistit, co znamená pojem „Potravinové kilometry“. Přečti si následující článek a zjisti, co tento pojem znamená.

<http://www.casopisveronica.cz/clanek.php?id=956>

Dozvěděl ses, že potravinové kilometry jsou kilometry, které urazilo jídlo (například brambory z pole nebo maso z farmy) až k nám na talíř.

Tipni si, které potraviny se nejvíce vyhazují a v jakém ročním období. Jestli sis tipl správně se dozvíš v následujícím odkazu v předposledním odstavci.

<https://www.info.cz/zpravodajstvi/byznys/plytvani-potravinami-je-globalni-hrozbou-nejvice-vyhodi-domacnosti-na-sidlistich>

Dočetl ses, že nejvíce vyhozeného jídla se najde v popelnicích na sídlištích. Lidé, kteří bydlí na sídlišti nemají možnost, jak vyhazované jídlo jinak zužitkovat - nakrmit jím domácí zvířata nebo jej dát na kompost. A o jakých potravinách je řeč? Nejčastěji se vyhazuje zkažené ovoce a zelenina, a to zejména v létě a na podzim.

To je konec prvního úkolu.
Výborně!

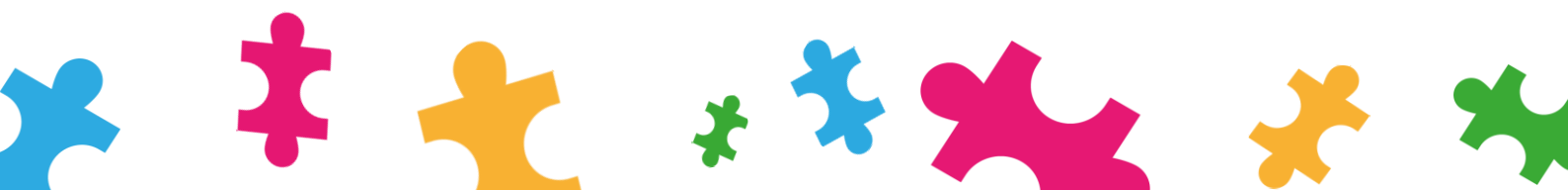

ÚKOL 2

Tvým druhým úkolem bude popsat cestu, kterou musí jídlo urazit, než se dostane k nám na talíř. Podívej se, co všechno „zažije“ banán, než ho sníš.

https://www.youtube.com/watch?v=rCUnIVhB3CY&ab_channel=DOLEEuropeGmbH

Zvládneš povprávět příběh banánu? Obrázky ti napoví.

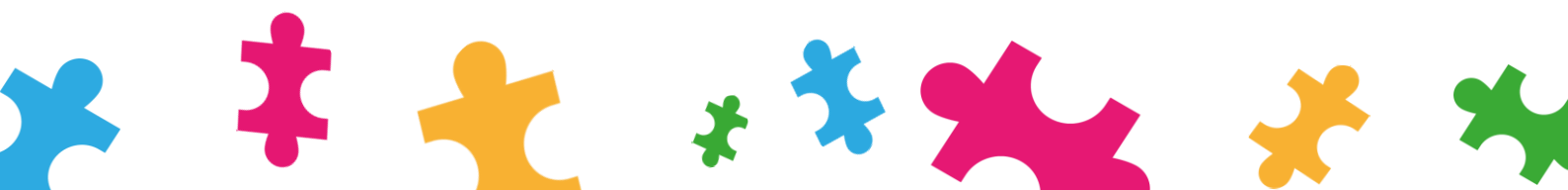
Druhý úkol tohoto WebQuestu jsi zvládl skvěle!
Puš se do dalšího úkolu.

ÚKOL 3.

Zjisti, jaký dopad mají potravinové řetězce na životní prostředí.

Nejprve ale musíš zjistit, co to je potravinářský řetězec. Uspadní ti to následující schéma.

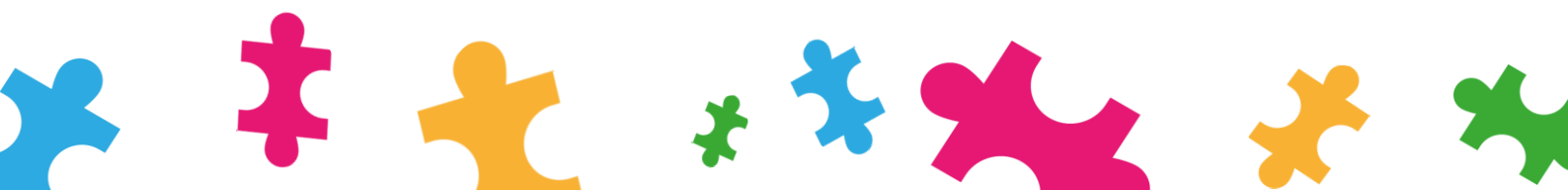
Jako příklad si uvedeme brambory. Potravina se musí nejdříve vyrobit, poté sklídit a zpracovat. Převeze se do obchodu a člověk si ji koupí, v lepším případě ji i sní, a nakonec je zbytek potravin zpracován jako odpad. Všechny vyřazené potraviny jsou buď zaorány přímo na polích, nebo kompostovány a začíná nový cyklus.

V rámci celého potravinového řetězce dochází k plýtvání potravinami, např. na poli během sklizně se vše nesklidí; některé potraviny se poškodí při zpracování; některé potraviny se v obchodech neprodají; a nakonec jsou tu také potraviny, které nakoupíme a nesníme. Potravinový odpad není problémem jediného odvětví, ale k plýtvání dochází ve všech odvětvích. Odvětví často spolupracují a jsou mnoha způsoby vzájemně provázána, což poskytuje příležitost, jak zamezit plýtvání potravinami. Potraviny nevyužité v jednom odvětví se mohou stát zajímavým zdrojem v odvětví jiném. Například plodiny, které by se neprodaly, lze využít jako krmnou směs pro dobytek.

A jaký dopad mají potravinové řetězce na životní prostředí?

Plýtváním potravinami nadměrně zatěžujeme potřebné zdroje, např. vodu. Věděl jsi, že výroba 1 kg hovězího masa vyžaduje 15,415 litrů vody? Nebo 1 kg jablek spotřebuje 822 litrů vody? Zatěžujeme také půdu a zbytečně spotřebováváme energii. Tento proces vede ke zbytečné produkci skleníkových plynů, které přispívají ke globálnímu oteplování.

I tento úkol WebQuestu jsi zvládl skvěle!

ÚKOL 4

Jak chytře nakupovat? V následujícím odkazu si přečti tipy na to, jak správně nakoupit, aniž bys musel plýtvat potravinami.

<https://zachranjidlo.cz/jak-spravne-nakupovat/>

Souhlasíš? Nejjistější cestou, jak si opatřit zaručeně místní a čerstvé potraviny, je najít si „svého“ farmáře. Nemusíš přitom ani jezdit na farmu, někteří farmáři dovážejí vlastní produkci pravidelně do města nebo nabízejí praktický odběr bedýnek. Nebo si můžeš zkusit vypěstovat něco sám doma nebo na zahrádce.

Výborně!

A teď vzhůru na poslední úkol WebQuestu.

ÚKOL 5

Už víš, jak chytře nakupovat a předejít tak zbytečnému vyhazování potravin. K plýtvání jídlem dochází ale také například v restauracích. V Česku se ročně vyhodí až 27 000 tun jídla v závodních jídelnách a rychlých občerstveních. Češi se však rozhodli s tímto problémem skoncovat. Co vymysleli se dozvíš v krátkém videu.

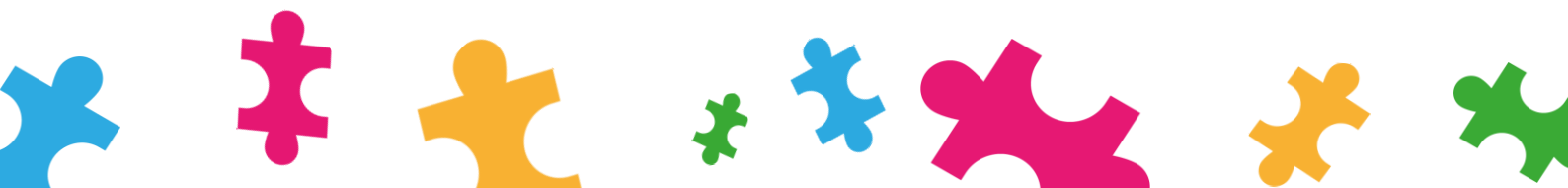
https://www.youtube.com/watch?v=RI1W5k2Ffdg&ab_channel=TVSTISK

Pokud tě video zaujalo, klikni na následující odkaz, kde se dozvíš o projektu „Zachraň jídlo“ více. Nejen že ušetříš peníze, ale zabrániš zbytečnému vyhazování jídla, na kterém si určitě pochutnáš.

<https://nesnezeno.cz/>

Jsi na konci WebQuestu o potravinových kilometrech. Abys dokázal, že o potravinách a o plýtvání potravinami něco víš, tak o nich povykládej krátký příběh. Příběh o tom, co to jsou potravinové kilometry, jakou cestu musí jídlo urazit, než se dostane ke spotřebiteli, jaký dopad na životní prostředí mají potravinové řetězce, jak chytře nakupovat, a jak zabránit plýtvání jídlem. Pokud takový příběh dokážeš povykládat, je to důkazem, že o této problematice víš už opravdu hodně.

I poslední úkol tohoto WebQuestu jsi zvládl skvěle.

HODNOCENÍ

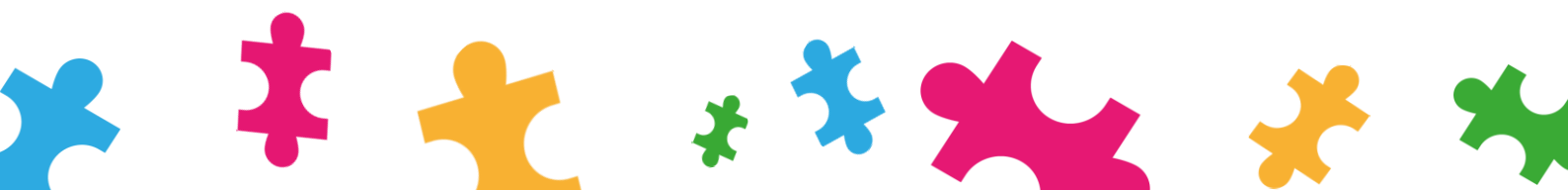
V tomto WebQuestu jsi úspěšně zvládl několik úkolů. Zkus si odpovědět ještě na následující otázky:

- Které znalosti z tohoto WebQuestu pro tebe byly jen opakováním, protože už jsi je znal z dřívějších?
- Které znalosti pro tebe byly nové?
- Proč by měli lidé mít znalosti obsažené v tomto WebQuestu?
- Kdybys měl někomu říct pár slov o potravinových kilometrech, co bys řekl?

ZÁVĚR

V tomto WebQuestu ses naučil nové znalosti o potravinových kilometrech. Víš, co to jsou potravinové kilometry, které potraviny se nejvíce vyhazují v domácnostech. Víš také to, že plýtvání potravinami má dopad na životní prostředí, protože i za produkcí nespotřebovaných potravin je spotřeba zdrojů a produkce skleníkových plynů. Znáš také příběh o tom, co vše musí absolvovat banány, než se dostanou na tvůj stůl. Víš už také, jak správně nakupovat potraviny v obchodě a dozvěděl ses, že v České republice existuje aplikace, ve které najdeš restaurace, jenž bojují s plýtváním jídlem.

Blahopřeji ti, tvoje znalosti o potravinových kilometrech jsou teď moc dobré!

GRETA

Challenge-based Learning in Primary Schools for Climate Change Awareness

Istituto Comprensivo "Don Milani" di Lanciano

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Project Number: 2020-1-EL01-KA201-078808

